

**VMESNO POROČILO**  
**O REZULTATIH OPRAVLJENEGA RAZISKOVALNEGA DELA**  
**NA PROJEKTU V OKVIRU CILJNEGA RAZISKOVALNEGA PROGRAMA**  
**(CRP) »KONKURENČNOST SLOVENIJE 2006 – 2013«**  
**Vmesno poročilo velja za obdobje od 15. 11. 2010 do 15. 3. 2011**

**I. Predstavitev osnovnih podatkov raziskovalnega projekta**

1. Naziv težišča v okviru CRP:

Učinkovita in cenejša država

2. Šifra projekta:

V6-1035

3. Naslov projekta

Pregled mrliških matičnih knjig za ugotovitev števila ter strukture žrtev druge svetovne vojne in neposredno po njej

4. Naziv nosilne raziskovalne organizacije:

Inštitut za novejšo zgodovino

4.1. Seznam sodelujočih raziskovalnih organizacij (RO):

5. Sofinancer/sofinancerji:

Ministrstvo za pravosodje  
Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve

6. Šifra ter ime in priimek vodje projekta:

8410

dr. Vida Deželak Barič

Datum: 15. 3. 2011

Podpis vodje projekta:

dr. Vida Deželak Barič

Žig

Podpis izvajalca:

dr. Damijan Guštin

## II. Vsebinska struktura poročila

### 1. Opisno poročilo o realizaciji predloženega programa dela<sup>1</sup>:

Projektna skupina je v obdobju, ki zadeva poročilo, nadaljevala raziskavo o žrtvah druge svetovne in zaradi nje skladno z delovnim načrtom in sprejeto metodologijo dela. Neposredno izvajanje raziskave je v veliki meri potekalo na terenu, kjer so člani projektne skupine opravljali raziskovalne preglede matičnih knjig na krajevnih in matičnih uradih na izbranih upravnih enotah. Na teh uradih je skupina sistematično pregledovala mrliške matične knjige iz obdobja druge svetovne vojne in celotnega povojnega obdobja, saj naknadni vpisi smrti, povezani z vojnim dogajanjem, potekajo še danes, pri čemer se v zadnjem obdobju vpisi izvajajo v matični register. Pri naknadnih vpisih smrti je bilo v raziskavi upoštevano tudi gradivo, ki je nastajalo na sodiščih in v novejšem obdobju pri pristojnih organih na upravnih enotah v zvezi s postopki naknadnih vpisov smrti (t.i. mrliški arhiv), na podlagi katerega je mogoče natančneje pojasniti okoliščine smrti. V nujnem obsegu so bile upoštevane tudi rojstne matične knjige, kadar je bilo treba pridobiti posamezne manjkajoče podatke o žrtvah, ki jih skupina v predhodnih pregledovanjih različnih arhivskih gradiv ter literature in tudi v mrliških matičnih knjigah ni uspela pridobiti (npr. v primerih, ko pri žrtvi še bil ugotovljen točen datum rojstva ali pa v primerih, ko še niso bili pridobljeni podatki o starših žrtve, saj je ta podatek večkrat zelo pomemben za zanesljivo opredelitev identitete žrtve, še zlasti v primerih pogosto pojavljajočih se imen in priimkov), v rojstnih knjigah pa je skupina iskala tudi morebitne zaznambe o smrti posameznih oseb. Pregled naštete dokumentacije na matičnih in krajevnih uradih je potekal kontinuirano, pri čemer so člani projektne skupine skupno opravili povprečno blizu pet dni terenskega dela na teden, kar je v skupnem seštevku zneslo 72 obiskov matičnih in krajevnih uradov v zadevnem obdobju.

Digitalno dokumentirani podatki iz matičnih knjig in t.i. mrliškega arhiva so bili analizirani in v glavnem tudi ažurno vneseni v računalniško bazo podatkov Inštituta za novejšo zgodovino z naslovom »Smrtne žrtve med prebivalstvom na območju Republike Slovenije med drugo svetovno vojno in neposredno po njej«. Na podlagi pridobljenih podatkov iz matičnih knjig in njim pripadajoče dokumentacije so bili podatki v obstoječi inštitutski računalniški bazi o posameznih žrtvah potrjeni, dopolnjeni ali pa korigirani. Med najpomembnejše rezultate verifikacije v predhodnih fazah zbranih podatkov o žrtvah na podlagi pregleda matičnih knjig pa sodijo sorazmerno številni primeri novo ugotovljenih žrtev, katerih smrti, razen v matičnih knjigah, niso bile nikjer drugje zabeležene oziroma jih v predhodnih raziskavah v pregledani literaturi ter arhivskih virih projektna skupina ni ugotovila; ocenjujemo lahko, da so bili v teh primerih vpisi smrti v mrliške knjige najverjetneje sploh edini vir (ali pa vsaj dosegljivi vir) podatkov o osebah, katerih smrt je povezana z vojnim dogajanjem. Na drugi strani so bile na podlagi podatkov v matičnih knjigah izločene iz seznama žrtev osebe, za katere se je izkazalo, da gre za t.i. dvojnike. Projektna skupina ugotavlja, da evidentira na osnovi pregleda matičnih knjig največ novih žrtev na območjih, ki jih je zasedel nemški okupator aprila 1941, pri čemer spadajo novo evidentirane žrtve najpogosteje v kategorijo mobilizirancev v nemško vojsko, na drugem mestu pa osebe, ki so bile umorjene po koncu druge svetovne vojne. Tozadevni rezultat v precejšnji meri izpolnjuje pričakovanja projektne skupine, da bo na podlagi podatkov v matičnih knjigah vendarle mogoče vsaj do določene mere natančneje

<sup>1</sup> Popis in opis opravljenega raziskovalnega dela vključno z doseženimi delnimi rezultati projekta v skladu s programom. V primeru interdisciplinarno in interinštitucionalno sestavljenih projektnih skupin posebej navedite uspešnost oz. neuspešnost tega sodelovanja. Opis naj bo stvaren, sklicujoč se na zastavljene naloge in vlogo v projektni skupini glede na medsebojni dogovor o sodelovanju na projektu.

raziskati usode žrtev med mobiliziranci v nemško vojsko kot številčno zelo pomembno kategorijo žrtev druge svetovne vojne, ki je bila do sedaj predvsem zaradi omejenih razpoložljivih virov slabo proučena. Enako se na osnovi pregleda matičnih knjig izpopolnjuje kategorija žrtev partizanskega nasilja na območjih, ki so bila ves čas pod nemško okupacijo, kakor tudi razsežnost nasilja povojne partijske oblasti, ki je imelo za posledico smrtne žrtve na omenjenih območjih.

Skladno z delovnim načrtom izvajanja projekta je delo v obdobju november 2010 – marec 2011 potekalo na matičnih in krajevnih uradih na Štajerskem, Koroškem in Primorskem, kjer bo skupina zaradi velikega obsega dela nadaljevala s postopkom raziskovalnega pregleda matičnih knjig tudi v ostalih mesecih letošnjega leta. Navedene pokrajine so imele v času druge svetovne vojne različen državnopravni status in v njih so potekali procesi z določenimi specifičnimi pokrajinskimi značilnostmi. Omenjene razlike so med drugim implicirale razlike tudi glede števila ter strukture smrtnih žrtev, svoj odraz pa so imele tudi v različnih značilnosti matičnih knjig. Medtem ko so bile na območjih, ki jih je okupirala Nemčija aprila 1941 (Štajerska, Koroška in Gorenjska), matične knjige pisane v nemškem in praviloma stvarnem jeziku, so na Primorskem, ki je bila državnopravno integralni del italijanske države, bile pisane v italijanskem jeziku, vpisi v mrliške knjige pa so neobičajno obširni oziroma ekstenzivni, kar upočasnjuje pregled matičnih knjig, ob tem pa so v omenjenih vpisih redko podane okoliščine smrti. Za razliko od Ljubljanske pokrajine, kjer je vodenje matičnih knjig v času okupacije še naprej ostalo v pristojnosti župnijskih uradov, pa je bilo tako na omenjenih območjih, ki jih je Nemčija okupirala aprila 1941, kakor tudi na Primorskem, vodenje matičnih knjig v pristojnosti civilnih oziroma laičnih uradov.

Območje Štajerske z obsavskim delom Dolenjske je aprila 1941 okupirala Nemčija ter vključila v upravno enoto z imenom Spodnja Štajerska (Untersteiermark) s sedežem v Mariboru. Ta je bila mišljena le kot začasna upravna enota, to je do načrtovane priključitve k nemškemu rajhu. Za njeno vodenje je Hitler določil šefa civilne uprave dr. Sigfrieda Uiberreitherja, ki je kot bodoči šef civilne uprave za Spodnjo Štajersko že od konca marca 1941 vodil neposredne priprave za zasedbo in upravo Spodnje Štajerske. Začasna civilna uprava naj bi obstajala le do formalnopravne priključitve Spodnje Štajerske k nemškemu rajhu, do česar pa med drugim tudi zaradi odpora Slovencev nemškemu okupatorju ni nikoli prišlo. Kljub temu je imela nemška oblast na okupiranem ozemlju številne značilnosti dejanske priključitve k nemškemu rajhu, kar se je odražalo v podeljevanju državljanstva, uvajanja nemške zakonodaje in vpoklicev v nemško vojsko. Poleg aneksionističnih ciljev, ki so bili lastni vsem okupatorjem, je bila glavna naloga nemške okupacijske uprave izkoriščanje gmotnih in človeških sil ter čim hitrejša ponemčenje prebivalcev oziroma ustvariti nemški značaj dežele. Ta cilj naj bi nemški okupator uresničil na tri načine, in sicer z množičnim izganjanjem Slovencev, z množičnim naseljevanjem Nemcev in s hitrim in popolnim ponemčenjem dežele in ljudi, ki bi še nekaj časa ostali v njej. Takoj po okupaciji so zasedbene oblasti pričele zapirati narodno zavedne ljudi, katerih imena so že pred prihodom zbrali s pomočjo svojih zaupnikov, nato pa so pričele z množičnim izganjanjem izobražencev, priseljencev po letu 1914, prebivalcev iz obmejnega pasu ter po okupacijskih merilih rasno ter politično neustreznih oseb. Tem izgnancem so se po pričetku odpora pridružili še svojci partizanov in ubitih talcev. Največ Slovencev so izgnali v Nemčijo, v manjšem obsegu pa so jih izganjali tudi v Neodvisno državo Hrvaško in Srbijo.

Ker je nemški okupator hotel doseči svoje cilje s silo, je bilo nasilje ena pglavitnih značilnosti in stalnica okupacije. Nasilje je dobilo nov vzgon s pojavom odpora okupiranega prebivalstva, čemur so sledili strogi ukrepi za zadušitev ali vsaj omejitev

odpora Slovencev. Enega najhujših nasilstev oziroma zločinov, ki ni bil z ničemer izzvan, pa je nemški okupator zakrivil še pred začetkom upora, ko je sredi leta 1941 z lažnim izgovorom evtanazije v Hartheimu pri Linzu pomoril okoli 600 duševno bolnih in telesno onemoglih oziroma ostarelih ljudi iz Spodnje Štajerske.

Zaradi doslednega okupatorjevega razbijanja odporniške organizacije, tj. organizacij Osvobodilne fronte in partizanskih enot, je odporniško gibanje že v letu 1941 doživelo hude izgube. Krizne razmere v odporniških strukturah so bile spomladi 1942 začasno sicer premagane, vendar pa je v drugi polovici leta 1942 sledil nov val okupatorjevega nasilja z uničevanjem partizanskih enot, z množičnimi streljanji talcev, aretacijami sorodnikov partizanov in odvažanjem ljudi v koncentracijska taborišča. Aretirance so pošiljali predvsem v koncentracijska taborišča Dachau, Mauthausen, Flossenburg, Buchenwald, Ravensbrück, Auschwitz – Birkenau, manjše skupine pa tudi v številna druga taborišča od Francije do Norveške, kjer so številni umrli. Uničenje odporniške organizacije je za dolgo časa zavrlo odporniško dejavnost, ki se je nato širše razmahnila šele v letu 1944; toda v okupatorjevih ofenzivnih in t.i. očiščevalnih akcijah zadnje mesece pred koncem vojne so partizanske enote in civilno prebivalstvo ponovno utrpeli številne izgube. Poleg navedenih okoliščin, v katerih so umirali prebivalci Štajerske, pa so številni umirali na različnih evropskih frontah kot nemški vojaki, dalje so umirali zaradi bombardiranj (predvsem zavezniških), zaradi raznovrstnih nesreč itd. Do prvih vojaških in civilnih žrtev pa je prišlo že ob samem napadu na Jugoslavijo aprila 1941.

Na območju Štajerske je delo projektne skupine potekalo na treh upravnih enotah: na Upravni enoti Šmarje pri Jelšah, Upravni enoti Slovenska Bistrica in Upravni enoti Slovenske Konjice. Na Upravni enoti Šmarje pri Jelšah je bilo digitalno dokumentiranje podatkov iz matičnih knjig sicer zaključeno v predhodnem obdobju, sedaj pa je bila opravljena tudi analiza zbranega gradiva in opravljeni so bili vnosi podatkov v računalniško bazo podatkov iz matičnih knjig pristojnih uradov te upravne enote (Matični urad Šmarje pri Jelšah, Krajevni urad Rogaška Slatina, Krajevni urad Rogatec, Krajevni urad Kozje, Krajevni urad Bistrica ob Sotli). Na Upravni enoti Slovenska Bistrica je bilo v obdobju, ki zadeva poročilo, delo pričeto in je tudi že zaključeno; podatki iz matičnih knjig, ki jih je skupina pregledovala na tamkajšnjih uradih (Matični urad Slovenska Bistrica, Krajevni urad Oplotnica, Krajevni urad Poljčane, Krajevni urad Makole), so tudi proučeni in vneseni v računalniško bazo podatkov. Delo na Upravni enoti Slovenske Konjice pa še ni povsem zaključeno.

Proučitev matičnih knjig za zgoraj navedena območja in upoštevajoč območja, za katera so bile matične knjige proučene že v predhodnih fazah (med njimi tudi dve največji upravni enoti na Štajerskem, tj. Upravna enota Celje in Upravna enota Maribor, poleg njih pa še Upravne enote Zagorje, Hrastnik, Trbovlje, Laško, Ptuj), se postopoma zaokrožuje in natančneje izrisuje žrtvoslovna slika za območje Štajerske. Tu prihajajo do izraza določene razlike v primerjavi z ostalimi pokrajinami, kjer je treba izpostaviti zlasti številne žrtve med mobiliziranci v nemško vojsko; te kategorije žrtev npr. v Ljubljanski pokrajini ni, saj tam po kapitulaciji Italije septembra 1943 in nemški okupaciji tega območja, nemške oblasti niso uvedle obveznega služenja v nemški vojski in so se tamkajšnji moški, kolikor se niso pridružili partizanskim enotam, vključevali predvsem v domobranske enote. Na drugi strani pa na Štajerskem nemški okupator ni dovoljeval organizirati protipartizanskih enot, ki bi bile kolikor toliko avtonomne v protipartizanskem bojevanju, zato na Štajerskem skoraj ni žrtev, ki bi nastale zaradi oboroženih spopadov med partizanskimi in vsaj delno avtonomnimi slovenskimi protipartizanskimi enotami. Tudi povojni obračun je zato najbolj prizadel prebivalce Ljubljanske pokrajine. Ne glede na pomembne razlike v procesih, ki so se odvijali na Štajerskem in v Ljubljanski pokrajini

glede razmerij znotraj samega slovenskega naroda, pa je bil tudi na Štajerskem že v času vojne prisoten partizanski obračun z dejanskimi in potencialnimi nasprotniki; za slednjim je mogoče zaznati tudi revolucionarno ozadje, ki je bilo prisotno v času vojne in seveda po končani vojni.

Žrtvoslovno sliko na trenutni stopnji raziskave za območje okupacijske pokrajine Spodnja Štajerska, v kateri so upoštevane vse žrtve ne glede na njihovo preverjenost oziroma nepreverjenost po matičnih knjigah, podajata tabela 1 in tabela 2, pri čemer sta upoštevana dva najpomembnejša parametra, tj. vojni status žrtve in pa povzročitelj smrti. Iz njih je razvidno, da so najvišje število žrtev utrpeli mobiliziranci v nemško vojsko, dalje civilno prebivalstvo, na tretjem mestu pa so pripadniki partizanskih enot; če slednji kategoriji prištejemo še žrtve med aktivisti Osvobodilne fronte in ugotovljene sodelavce partizanskega gibanja, pa je ta kategorija najštevilčnejša. Glavni povzročitelj smrti je bil nemški okupator, vendar približno enak delež pripada neugotovljenim povzročiteljem, ki jih tekom raziskave ni bilo mogoče identificirati.

Tabela 1 – Žrtve na Spodnjem Štajerskem 1941–1946 glede na vojni status

Vojni status	Število žrtev
Jugoslovanska kraljeva vojska	186
NOV in POS(POJ)	6347
Aktivisti OF in sodelavec partizanskega gibanja	1581
Civilisti	7581
Nemška vojska	7658
Wehrmannschaft	348
Nemška vojska (dezerter)	45
Nemška policija	55
SS	89
Neznano	4790
Drugo	482
Skupaj	29162

Tabela 2 – Žrtve na Spodnjem Štajerskem 1941 – 1946 glede na povzročitelja smrti

Povzročitelj smrti	Število žrtev
Nemške okupacijske enote	9640
Neznano	9563
Rdeča armada	3409
Ustaši	427
Zavezniške vojaške enote	929
NOV in POS (POJ)	1304
OZNA	1629
VOS	67
VDV	22
Gestapo	141
SS	28
Wehrmannschaft	25
Drugi	1941
Skupaj	29162

Predstavljeno statistično žrtvoslovno sliko za Spodnjo Štajersko je podrobneje mogoče ponazoriti in dopolniti z analizami dogajanja in njegovega umeščanja v konkretne razmere na lokalnih ravneh. Kot primera sta predstavljeni območji današnje Upravne enote Šmarje pri Jelšah in Upravne enote Slovenska Bistrica.

Na območju občin, ki jih danes pokriva Upravna enota Šmarje pri Jelšah (Šmarje pri Jelšah, Rogaška Slatina, Rogatec, Kozje, Bistrica ob Sotli, Podčetrtek) je v bazi Inštituta za novejšo zgodovino (INZ) evidentiranih 1282 oseb, ki so prebivale na območju omenjenih občin in izgubile življenje z vojno povezanimi dogodki. Na tem območju je pred vojno živelo okoli 27.000 ljudi, navedeno število žrtev pa predstavlja skoraj 5 % populacijsko izgubo. Na matičnem uradu in na krajevnih uradih je bilo v obravnavi 861 oseb, 716 oseb pa je dobilo oznako »preverjen v matičnih knjigah«, pri ostalih pa njihova usoda še vedno ni povsem jasna, zato omenjene oznake niso dobili. Na novo pa je bilo evidentiranih kar 247 oseb (največ mobilizirancev v nemško vojsko), kar pomeni, da je bila baza podatkov zaradi pomanjkljivih virov za to območje precej nepopolna.

Po Himmlerjevi odredbi iz oktobra 1941 so prebivalce z izselitvenega območja ob Savi in Sotli med 24. oktobrom 1941 in 30. julijem 1942 izgnali v Nemčijo ter jih uporabljali kot ceneno delovno silo. Na njihova posestva v obsotelskem in obsavskem pasu je nemški okupator naselil Nemce predvsem s Kočevskega. Mnogi izgnanci so zaradi težkih življenjskih pogojev umrli v izgnanstvu. V bazi podatkov INZ je za občino Bistrica ob Sotli evidentiranih 91 oseb umrlih v izgnanstvu (47 preverjenih v matičnih knjigah), za občino Podčetrtek 31 (15 preverjenih v matičnih knjigah), za občino Kozje 8 (2 preverjeni v matičnih knjigah), za občino Rogaška Slatina 4 (nihče nima oznake preverjen v matičnih knjigah), za občino Šmarje pri Jelšah 2 osebi (ena oseba ima oznako preverjen v matičnih knjigah), medtem ko za občino Rogatec ni ugotovljenih umrlih v izgnanstvu. Umrli v izgnanstvu predstavljajo 11 % smrtnih žrtev glede na število vseh žrtev obravnavanega območja in 9 % glede na skupno število umrlih izgnancev s Spodnje Štajerske.

Tabela 3 – Umrli v izgnanstvu z območja Upravne enote Šmarje pri Jelšah

Občina	Število umrlih v izgnanstvu	Preverjeni v matičnih knjigah
Šmarje pri Jelšah	2	1
Rogaška Slatina	4	0
Rogatec	0	0
Kozje	8	2
Bistrica ob Sotli	91	47
Podčetrtek	31	15
Skupno	136	65

Prebivalci obravnavanega območja, ki jih nemški okupator ni izselil, so bili podvrženi okupatorjevemu nasilju in prisilni mobilizaciji v nemško vojsko. Nemški okupator je povzročil smrt 81 civilistov, pri čemer niso upoštevani umrli v izgnanstvu, ki so že bili predmet obravnave. Civilni prebivalci so umirali v koncentracijskih taboriščih, bili so streljani kot talci ali pa so bili umorjeni v drugih okoliščinah. Število civilistov, ki so bili žrtve nemškega okupatorja, je dejansko prav gotovo še večje, a za večje število oseb obravnavanega območja ni znan vojni status, saj iz omejenih razpoložljivih virov le-tega ni bilo mogoče ugotoviti. Predvidevamo pa lahko, da gre med njimi v veliki meri za civiliste.

Tabela 4 – Civilne žrtve (brez izgnancev) nemškega okupatorja z območja Upravne enote Šmarje pri Jelšah

Občine	Število civilistov	Preverjeni v matičnih knjigah
Šmarje pri Jelšah	18	5
Rogaška Slatina	12	6
Rogatec	7	1
Kozje	22	9
Bistrica ob Sotli	7	2
Podčetrtek	15	3
Skupno	81	26

Tabela 5 – Žrtve, pri katerih je vojni status neznan in je kot povzročitelj naveden nemški okupator

Občine	Neznan vojni status	Preverjeni po matičnih knjigah
Šmarje pri Jelšah	18	10
Rogaška Slatina	25	17
Rogatec	8	2
Kozje	14	9
Bistrica ob Sotli	5	1
Podčetrtek	15	8
Skupno	85	47

Območje današnje Upravne enote Šmarje pri Jelšah je bilo del območja, za katerega se je med drugo svetovno vojno uveljavilo ime Kozjansko, ko so v letu 1942 na jugovzhodu Štajerske ustanovili okrožni komite Komunistične partije in okrožni odbor Osvobodilne fronte Slovenije Kozje oziroma Kozjansko. Tu sta delovala Kozjanska partizanska četa in Kozjanski partizanski bataljon II. grupe odredov. V letih 1944 in 1945 se je ime Kozjansko uveljavilo zaradi uspešnega delovanja enot Kozjanskega partizanskega odreda za območje, ki so ga omejevale reke Sava, Savinja in Sotla. Prvi odporniški začetki na območju med Savo, Savinjo in Sotlo niso bili uspešni. Po tragičnem koncu krške partizanske skupine, Celjske in Brežiške čete ter po neuspelem brežiškem pohodu Štajerskega partizanskega bataljona konec leta 1941 in po občasnem zadrževanju dela Revirske čete v zimi 1941–1942 na Kozjanskem ni bilo nobene partizanske enote, da bi podprla odbore OF in redke politične delavce pri njihovem delu. Zatem je pokrajinski komite KPS za severno Slovenijo aprila 1942 poslal na Kozjansko politično delavko, dotedanjo sekretarko okrožnega komiteja KPS Celje Tončko Čeč, ki ji je uspelo na novo vzpostaviti in povezati celo vrsto postojank in odborov OF. Hkrati je spomladi 1942 štab I. štajerskega bataljona poslal na Kozjansko dve partizanski skupini, ki sta postali jedro Kozjanske čete. Le-ta je izvedla več uspešnih akcij, a so njeno dejavnost prekinili dogodki v noči na 28. avgust 1942 pri Topolovem nad Zagorjem, ko je nemški okupator razbil četo in poleg drugih zajel tudi sekretarko okrožnega komiteja KPS za Kozjansko Tončko Čeč. Čečevo, vidno predvojno komunistko, so poslali v taborišče Auschwitz, kjer je 3. novembra 1943 umrla. V bazi INZ je evidentirana, v povojnih naknadnih vpisih Upravne enote Trbovlje (rojena je v Praprečah, kjer je imela tudi stalno bivališče) pa je ni. Tako kljub svoji opazni vlogi ne bo evidentirana kot žrtev preverjena po matičnih knjigah.

Po razbitju Kozjanske čete je nemški okupator v nekaj tednih odkril skoraj vse postojanke odporiškega gibanja na Kozjanskem. Aretirani so bili po večini oktobra in novembra 1942 ustreljeni kot talci v Mariboru in Celju. Na območju današnje občine Kozje je bilo, upoštevajoč podatke iz baze INZ, oktobra in novembra 1942 ustreljenih kot talci 27 oseb, od katerih jih je 26 preverjenih po matičnih knjigah. Na območju današnje občine Rogaška Slatina so bile oktobra in novembra 1942 ustreljene kot talci tri osebe, od katerih sta dve preverjeni po matičnih knjigah. Na območju današnje občine Šmarje pri Jelšah je bila novembra 1942 ena oseba ustreljena kot talec in je preverjena po matični knjigi.

Odporniško gibanje na Kozjanskem je tudi v naslednjem obdobju zadevalo na hude ovire. Šele z ustanovitvijo Kozjanskega bataljona decembra 1943 in zatem Kozjanskega odreda aprila 1944 se je odporiško gibanje razmahnilo. Sredi leta 1944 je odred začel napadati in zavzemati večje okupatorjeve postojanke na Kozjanskem, kar je poleti 1944 omogočilo nastanek večjega ozemlja, ki ga odred nadzoroval (t.i. osvobojeno ozemlje). Odred je poleg napadov na sovražnikove postojanke posvetil največ pozornosti mobilizaciji ljudi v partizane. Od konca aprila do srede julija 1944 jih je mobiliziral več kot 500, od začetka avgusta pa do konca avgusta pa celo več kot 400 ljudi. Z novinci se je odred okrepil, določeno število pa jih je poslal na Dolenjsko in na območje Kamniško-zasavskega odreda. Tako je to območje v opisanih vojnih dogodkih utrpelo žrtve tudi v partizanskih enotah, kar je predstavljeno v spodnji tabeli. Žrtve iz vrst pripadnikov NOV in POS predstavljajo 19 % žrtev glede na skupno število žrtev obravnavanega območja in 4 % žrtev glede na skupno število žrtev iz vrst NOV in POS na Spodnjem Štajerskem.



Tabela 6 – Žrtve iz vrst pripadnikov NOV in POS z območja Upravne enote Šmarje pri Jelšah

Občina	Število pripadnikov NOV in POS	Preverjeni v matičnih knjigah
Šmarje pri Jelšah	55	30
Rogaška Slatina	50	26
Rogatec	14	7
Kozje	75	57
Bistrica ob Sotli	16	15
Podčetrtek	36	27
Skupno	246	162

Naslednja kategorija žrtev, to so mobiliziranci v nemško vojsko, predstavlja kar 29 % žrtev glede na skupno število žrtev obravnavanega območja in 5 % žrtev glede na skupno število žrtev iz vrst mobilizirancev v nemško vojsko na Spodnjem Štajerskem. Število žrtev iz vrst mobilizirancev v nemško vojsko po posameznih občinah UE Šmarje pri Jelšah kaže spodnja tabela.

Tabela 7 – Žrtve iz vrst mobilizirancev v nemško vojsko z območja Upravne enote Šmarje pri Jelšah

Občina	Število žrtev	Preverjeni v matičnih knjigah
Šmarje pri Jelšah	145	65
Rogaška Slatina	68	41
Rogatec	50	28
Kozje	66	27
Bistrica ob Sotli	8	7
Podčetrtek	35	25
Skupno	372	193

Že med vojno pa je potekal tudi partizanski obračun z nasprotniki, ki se je potem nadaljeval po končani vojni. Spodnja tabela prikazuje število žrtev, ki so jih med vojno povzročili pripadniki NOV in POS.

Tabela 8 – Žrtve, ki so jih povzročili pripadniki NOV in POS v času vojne med prebivalci z območja Upravne enote Šmarje pri Jelšah

Občina	Število žrtev	Preverjeni v matičnih knjigah
Šmarje pri Jelšah	11	5
Rogaška Slatina	8	6
Rogatec	4	3
Kozje	14	10
Bistrica ob Sotli	1	1
Podčetrtek	6	3
Skupno	44	28

Osvoboditvi izpod okupatorja je sledilo obračunavanje z vsemi, ki so jih zmagovalci obravnavali kot nasprotnike. V bazi INZ je evidentiranih 17 oseb z območja današnje Upravne enote Šmarje pri Jelšah, za katere je mogoče z gotovostjo trditi, da so bile žrtve povojnih pobojev. 14 oseb je tudi preverjenih v matičnih knjigah. Za večino ni bilo mogoče ugotoviti vojnega statusa, predvidevati pa je mogoče, da prevladujejo civilisti.

Ne gre prezreti še ene kategorijo žrtev, tj. civilistov, ki so v veliki meri umrli po vojni zaradi nesreč povezanih z vojno. Med njimi je precej otrok, ki so postali žrtve igre z eksplozivnimi sredstvi, pri čemer je treba posebej izpostaviti, da je prav ta kategorija žrtev najbolj na obrobju zgodovinskega spomina, čeprav po številčnosti nikakor ni zanemarljiva. Z območja Upravne enote Šmarje pri Jelšah je v bazi INZ evidentiranih kar 44 žrtev omenjenih nesreč, od katerih je 37 preverjenih po matičnih knjigah. V tej kategoriji žrtev je bilo kar 20 mladoletnikov, od tega pa kar 16 žrtev povojnih nesreč.

Tudi na območju današnje Upravne enote Slovenska Bistrica, ki obsega občine Slovenska Bistrica, Poljčane, Oplotnica in Makole, se je med drugo svetovno vojno odvijalo kar nekaj nasilnih historičnih procesov, značilnih za Spodnjo Štajersko. Med nasilnimi ukrepi je nemški okupator med drugim posegal po ukrepih kot so streljanje talcev, izgon in interniranje prebivalstva, vpoklic moških v nemško vojsko, v manjši meri »vermanšaft«. Okupaciji je sledil odpor, po končani vojni pa povojni množični poboji oziroma obračun z dejanskimi in domnevnimi nasprotniki odporniškega gibanja oziroma okupatorjevimi sodelavci. Na območju današnje Upravne enote Slovenska Bistrica je pred vojno živelo približno 26.000 ljudi. Zaradi vojnih in povojnih dogodkov jih je izgubilo življenje 1174 ali 4,5 % celotne populacije. Kar pomeni, da je slovenjebistriško območje zaradi vojne utrpelo približno tolikšno izgubo prebivalstva, kot jo je utrpela s 4,9 % celotna Spodnja Štajerska. V primerjavi s celotnim slovenskim prostorom, ki je v omenjenem obdobju samo zaradi vojnega in povojnega nasilja izgubil več kot 6 % populacije, pa je bil delež žrtev z omenjenega območja vsaj za 1,5 % nižji. Po matičnih knjigah je bilo moč preveriti 61,2 % žrtev druge svetovne vojne in povojnega nasilja.

Že ob napadu Nemčije na Kraljevino Jugoslavijo je v raznih krajih Spodnje Štajerske in po Jugoslaviji padlo 9 vojakov jugoslovanske kraljeve vojske s tega območja. Nemški okupator je najbolj nasilne ukrepe na slovenjebistriškem območju začel izvajati že junija 1941, ko je iz hiralnic na Ptuj in Muretincih ter umobolnice v Novem Celju odpeljal 15 civilistov s slovenjebistriškega območja, ki so bili duševno in telesno prizadeti ali telesno onemogli, v Hartheim pri Linzu ali Feldhof pri Gradcu, kjer jih je pomoril-evtanziral, večino že 25. 6. 1941. V letih 1942 – 1944 je izvajal vpoklic v nemško vojsko. Julija 1942 so nemške okupacijske oblasti vpoklicale najprej letnik 1923, vse do poletja 1944 pa so mobilizacijo širile do letnikov 1908 in 1928. Med prisilno mobiliziranimi v nemško vojsko je padlo vsaj 412 vojakov in 3 dezerterji, skupaj torej 415, kar predstavlja največjo skupino žrtev s slovenjebistriškega ozemlja ali 35,3 % vseh žrtev. 10 žrtev je padlo med pripadniki Wehrmannschafta.

Glede številčnosti predstavljajo drugo največjo skupino žrtev pripadniki partizanskega gibanja: partizani, aktivisti, sodelavci partizanskega gibanja. Teh je izgubilo življenje 305, večinoma v spopadih in v internaciji ali pa so bili ustreljeni kot talci. To pomeni, da partizanske žrtve predstavljajo 26 % vseh žrtev.

Žrtve med civilisti so tretja največja skupina. Teh žrtev je 205 ali 17,5 % vseh žrtev z obravnavanega območja. Največ nasilja nad civilnim prebivalstvom, še zlasti po vojni, je povzročila OZNA (povzročila je smrt vsaj 63 oseb), med vojno pa nemški okupator (povzročil 47 žrtev) in partizanske enote (15 žrtev; od teh so jih 5 postrelili 14. februarja

1945 v Razgorju) ter ustaši (12 žrtev).

Že leta 1942 je nemški okupator, potem ko je zaznal in odkril odporniško dejavnost, začel s streljanji talcev z območja današnje Upravne enote Slovenska Bistrica. Talce z obravnavanega območja je streljal julija in avgusta 1942 v Celju (9), oktobra 1941 in oktobra 1942 v Mariboru (15) in decembra 1942 v Čreti pri Slivnici (3). Nad 50 prebivalcev s tega območja pa jih je med vojno ustrelil oziroma umoril ob drugih situacijah. Dalje je nemški okupator pošiljal ljudi tudi v koncentracijska taborišča, v katerih je umrlo, bilo usmrčenih ali pogrešanih 88 oseb z obravnavanega območja; največ v Dachau, Mauthausnu in Auschwitzu, delno pa v drugih nacističnih taboriščih. Ustaši so povzročili smrt vsaj 20 oseb s slovenjebistriškega ozemlja. Večina jih je umrla v taborišču Jasenovac (vsaj 6) in v izgnanstvu v Sremskih Lazih; 5 izgnancev so tam ustaši pomorili 14. oktobra 1944.

Na slovensko bistriškem območju je umrlo 22 ljudi zaradi nesreč, povezanih z vojnimi dogodki. Zvečine gre za civiliste-otroke in osebe neznanega statusa, ki so izgubile življenje v nesrečah po vojni; med tistimi, ki so umrli zaradi nesreč že med vojno, pa so to pripadniki partizanskih enot in nemške vojske.

Ker so se na ozemlju UE Slovenska Bistrica z okupatorjem spopadale Zidanškova, Tomšičeva, Šercerjeva in Bračičeva brigada ter Pohorski bataljon, Pohorski in Lackov odred, je na tem območju padlo veliko partizanov od drugod, torej nedomačinov. Največ partizanov, in sicer 66, je padlo v širše znanem boju Pohorskega bataljona na Osankarici 8. januarja 1943; le 2 med njimi sta bila domačina s slovensko bistriškega območja. V Bukovcu je 23. marca 1945 nemški okupator ustrelil 30 talcev, 11. januarja 1945 pa 9 talcev iz vrst partizanskega gibanja v Stodrežu pri Makolah, vendar so ti talci bili skoraj izključno nedomačini.

Na obravnavanem območju so ljudje umirali tudi zaradi bombardiranja; v Pragerskem je marca 1945 zaradi letalskih napadov umrlo kar 24 civilistov, med njimi 13 domačinov, zvečine ob bombardiranju železniške postaje Pragersko in železniške proge Pragersko-Maribor. Skupno je zaradi bombardiranja izgubilo življenje 25 oseb.

Po končani vojni je tako kot drugod po Sloveniji sledil obračun s tistimi, ki so dejansko ali domnevno kolaborirali z nacističnim režimom. Na slovensko bistriškem območju so pripadniki Ozne začeli preganjati ljudi takoj po končani vojni, maja in junija 1945, in jeseni 1945. Dne 10. maja 1945 so začeli s prvimi aretacijami, v drugi polovici leta pa so na podlagi okupatorjevega arhivskega gradiva o članstvu v Kulturbundu in v Štajerski domovinski zvezi sestavili sezname ljudi za nadaljnje aretacije. Civiliste iz vrst pripadnikov nemške narodnosti, živeče na območju Slovenske Bistrice, so pripadniki Ozne po nalogu takratnih jugoslovanskih oblasti zaradi včlanjenosti in delovanja v nemških političnih organizacijah (Kulturbund in Steierische Heimatbund/Štajerska domovinska zveza) sprva aretirali, nato zaprli in deportirali v različna kazenska taborišča (Bresternica, Pobrežje, Hrastovec) in jih proti koncu leta 1945 in večinoma v januarju 1946 usmrtili v bunkerju v Zgornji Bistrici. Usmrčenih v bunkerju v Zgornji Bistrici je bilo 18 oseb z obravnavanega območja. Množični poboji so se zgodili že po prvih aretacijah maja in junija 1945, ko je bilo usmrčenih vsaj 7 ljudi v Veleniku pri Slovenski Bistrici. Junija 1945 je bilo umorjenih s strani Ozne še 10 ljudi, domnevno prav v Veleniku; do januarja 1946 pa še 10 v neznanem kraju. V sami Slovenski Bistrici pa je do konca leta umrlo v povojnih pobojih vsaj še 7 ljudi. Nekateri so bili pogrešani oziroma usmrčeni tudi že v zaporu ali taborišču; v taborišču Strnišče je po vojni do februarja 1946 v povojnih pobojih umrlo 21 ljudi, v Bresternici pri Mariboru pa 4 iz območja Upravne enote Slovenska Bistrica. Med žrtvami množičnih pobojev so bile poleg civilnih žrtev še žrtve neznanega statusa. Nekateri sodijo, da je bil motiv za usmrnitev teh oseb vsaj delno v

zaplembi njihovega premoženja. Med žrtvami so bili tudi člani družine grofa Ferdinanda Attemsa: grof, njegova žena Wanda Theresia in sin Emil Hans. Vsi so bili usmrčeni januarja 1946 – grof Attems na Studencih pri Mariboru, žena v Strnišču, sin pa po nekaterih podatkih v bunkerju na Zgornji Bistrici, po drugih pa v Strnišču. Januarja 1946 so bile ustreljene tudi 3 osebe na Pohorju in prav tako 3 umorjene v Makolah. Po končani vojni do februarja 1946 je na slovenjebistriškem območju v povojnih pobojih, vključno z umorjenimi, ustreljenimi in pogrešanimi umrlo skupno 123 oseb, kar predstavlja 10,5 % vseh žrtev s slovensko bistriškega območja.

Tabela 9 - Število žrtev na območju Upravna enota Slovenska Bistrica (občine Sl. Bistrica, Poljčane, Oplotnica, Makole)

Št. žrtev	Št. preverjenih v matičnih knjigah
1174	719

Št. prebivalstva na območju UE Slovenska Bistrica  
približno 26.000

Delež žrtev glede na prebivalstvo  
4,5%

Tabela 10 – Žrtve na območju Upravne enote Slovenska Bistrica glede na vojni status

Vojni status	Število žrtev
Jugoslovanska kraljeva vojska	9
NOV in POS(J)	260
Aktivisti OF in sodelavci partizanskega gibanja	45
Civilisti	205
Nemška vojska	412
Wehrmannschaft	10
Nemška vojska (dezerter)	3
Nemška policija	2
SS	2
Neznano	212
Drugo	14
Skupno	1174

Tabela 11 -Žrtve glede na vzrok smrti na območju Upravne enote Slovenska Bistrica

Vzrok smrti	Število žrtev
Padli v spopadih	444
Umrli zaradi taborišča oz. internacije	88
Umrli zaradi izgnanstva	24
Žrtve bombardiranj	25
Umrli zaradi nesreč, povezanimi z vojnimi dogodki	22
Umrli v povojnih pobojih (vključno z umorjenimi, ustreljenimi in pogrešanimi po končani vojni do jan. 1946)	123
Padli kot talci	43
Pogrešani	133
Neznano	40

Projektna skupina je pričela s postopkom evalvacije računalniške baze podatkov o žrtvah druge svetovne vojne tudi na Koroškem, tj. na Upravni enoti Ravne na Koroškem, na Upravni enoti Dravograd in na Upravni enoti Slovenj Gradec. Tudi Koroško je aprila 1941 zasedel nemški okupator, pri čemer je mežiški del z Dravogradom vključil v t.i. zasedena območja Koroške in Kranjske (Besetzte Gebiete Kärntens und Krains) s središčem na Bledu, slovenjegraško območje pa k Spodnji Štajerski.

Postopek pregleda matičnih knjig v tej regiji še ni povsem zaključen. Trenutno stanje podatkov o žrtvah na Koroškem, ki so zajeti v inštitutski bazi podatkov, podajata spodnji tabeli s stališča dveh osnovnih parametrov žrtvoslovne slike, tj. glede na vojni status žrtve in glede na povzročitelja smrti. V njih niso upoštevane žrtve z območja Slovenj Gradec, saj so le-te že zajete pri Spodnji Štajerski (če pa bi na tem mestu upoštevali še območje Slovenj Gradca, skupno število žrtev ne bi znašalo 1322, kakor je navedeno v spodnjih tabelah, temveč 2104). Za to območje je značilno, da glede na ugotovljeni vojni status žrtve izrazito izstopajo žrtve med pripadniki partizanskih enot, glede na povzročitelja smrti pa pričakovano izstopa nemški okupator.

Tabela 12 – Žrtve na Koroškem 1941 – 1946 glede na vojni status

Vojni status	Število žrtev
Neznan	348
Aktivist OF	16
Civilist	233
Gestapo	1
Jugoslovanska kraljeva vojska	6
Narodna zaščita	1
Nemška vojska	157
Nemška vojska (dezertjer)	1
Nemške uniformirane formacije	1
Nemški orožnik	2
NOV in POJ	25
NOV in POS	470

Partizanski dezerter	2
SA	2
Sodelavec okupatorja	1
Sodelavec partizanskega gibanja	33
SS	1
Vaška straža	1
Vaška straža (demobiliziran)	1
VDV	13
VOS	3
Wehrmanschaft	3
Deželna straža (Landwacht)	1
Skupno	1322

Tabela 13 – Žrtve na Koroškem 1941 – 1946 glede na povzročitelja

Povzročitelj	Število
Neznan	332
Bolgarske enote	1
Četniki	2
Domobranci	17
Domobranci-nemški okupator	5
Gestapo	37
Gorenjska samozaščita	2
Italijanski okupator	1
JA	4
MVAC	2
Nemški okupator	662
Nemški okupator-četniki	1
Nemški okupator-ustaši	2
Nemški okupator-ustaši-hrvaški domobranci	4
Nemški okupator-vlasovci	1
NOV in POS	36
OZNA	47
Policijska patrolja	1
Raztrganci	1
Rdeča armada	108
Sam	5
SS	4
Ustaši	22
VDV	1
Vlasovci	2
VOS	13
Wehrmanschaft	3
Zavezniške vojaške enote	6
Skupno	1322

Dalje je projektna skupina je v zadevnem obdobju pričela s postopkom raziskovalnega pregleda matičnih knjig tudi na Primorskem. V predhodnih fazah je že pregledala matične knjige na upravnih enotah Postojna, Idrija, Izola, Koper in Piran. V tej fazi se je osredotočila na Upravno enoto Nova Gorica, ki spada glede števila smrtnih žrtev med največje na Primorskem in večje nasploh v Sloveniji, saj je beleži to območje okoli 3.500 žrtev. Čeprav delo v tej upravni enoti poteka že precej časa, pregled matičnih knjig še ni povsem zaključen zaradi omenjenega sorazmerno visokega števila žrtev, v izvajanju raziskave pa predstavlja oviro tudi izredna razbitost območja na urade, saj obstoji v Upravni enoti Nova Gorica poleg Matičnega urada Nova Gorica še 13 krajevnih uradov (Krajevni urad Branik, Krajevni urad Miren, Krajevni urad Dornberk, Krajevni urad Kostanjevica na Krasu, Krajevni urad Bukovica, Krajevni urad Šempas, Krajevni urad Kanal, Krajevni urad Kal nad Kanalom, Krajevni urad Grgar, Krajevni urad Čepovan, Krajevni urad Dobrovo, Krajevni urad Kojsko, Krajevni urad Šempeter pri Gorici). Opraviti je treba samo še pregled matičnih knjig na Krajevnem uradu Branik, potem bo delo na tej upravni enoti zaključeno. Digitalno dokumentirani podatki iz matičnih knjig so bili tekoče analizirani in vneseni v računalniško bazo podatkov.

V tabeli 14 in tabeli 15 sta predstavljeni število žrtev in njihova struktura glede na vojni status žrtev in glede na povzročitelja, pri čemer so upoštevane vse žrtve iz baze INZ ne glede na trenutno preverjenost po matičnih knjigah. Iz njih je med drugim razvidno, da pripada glede na vojni status najvišje število žrtev pripadnikom partizanskih enot, med povzročitelji smrti pa je daleč v ospredju nemški okupator.

Tabela 14 – Žrtve na Primorskem 1940 – 1946 glede na vojni status

Pokrajina Vojni status	Primorska Število žrtev	Reška pokrajina Število žrtev
NOV in POS	5379	485
Civilist	3514	833
Domobranstvo	2330	18
Italijanska vojska	1135	131
Neugotvljen vojni status	1112	163
NOV in POJ	855	127
Aktivist OF	411	60
Evropski odpor	81	3
Zavezniška vojska	44	2
It. kolab.enote po kapitulaciji Italije	28	2
Karabinjerji (CC.RR)	11	0
TIGR	7	0
Nemška policija	5	0
SS	4	0
Nemška vojska	3	0
Slovenski četnik	3	0
Neugotvljena protipartizanska enota	1	0
Skupno	12825	1836

Tabela 15 – Žrtve na Primorskem 1940 – 1946 glede na povzročitelja

Primorska z Reško pokrajino	Primorska	Reška pokrajina
Povzročitelj smrti	Število žrtev	Število žrtev
Nemške (okupacijske) enote	7053	835
Neugotavljen povzročitelj	1915	241
Italijanske vojaške/policijske enote	858	418
NOV in POS	762	74
Kot it. vojaki padli na frontah ali umrli v ujetništvu	622	81
Domobranci	314	45
Domobranci - nemške okupacijske enote	303	28
Samomor v povezavi z vojnimi dogodki	185	22
OZNA, JA, KNOJ	184	12
Nemške okupacijske enote – vojaški oddelki NDH	149	19
Italijanske kolaborantske enote po kapitulaciji Italije	114	5
Četniki	86	15
Nemške okupacijske enote - četniki	79	13
Italijanske okupacijske enote (kot Primorci v LP)	66	11
NOV in POJ	26	2
Vojaški oddelki v NDH	26	9
Nemške okupacijske enote - italijanske kolaborantske enote	20	0
Nemške okupacijske enote - vlasovci	17	0
MVAC - Italijanske okupacijske enote	11	0
MVAC/ vaška straža	11	1
Slovenski četniki	8	0
Drugo	6	0
Civilisti	4	0
Črna roka	2	2
Italijanski partizani	0	1
Skupno	12823	1836

Trenutno je v bazi podatkov »Smrtne žrtve med prebivalstvom na območju Republike Slovenije med drugo svetovno vojno in neposredno po njej« evidentiranih 97.541 oseb. Projektna skupina je podatke o osebah, ki so že bile preverjene po matičnih knjigah, pripravljala za objavo na spletni strani Sistory; tam so trenutno objavljeni podatki za več kot 34.000 oseb.

Poleg navedenega temeljnega dela je projektna skupina opravljala še druge naloge. Med drugim je posredovala podatke upravnim enotam, ki jih le-te potrebujejo v postopkih reševanj vlog v zvezi z uveljavljanjem statusa žrtve vojnega nasilja. Dalje je posredovala podatke posameznikom za študijske namene na fakultetah in drugim uporabnikom – npr. Znanstveno raziskovalnemu centru SAZU o žrtvah med Judi na Slovenskem; ministrstvu za zunanje zadeve o žrtvah v taboriščih; za potrebe publikacij, ki obravnavajo zgodovinsko dogajanje med drugo svetovno vojno na ožjih območjih (npr. za Zbornik Občine Poljčane; za publikacijo o občini sv. Krištof nad Laškim).

Projektna skupina je na delovnih sestankih razreševala strokovna vprašanja – bodisi tista, ki se pojavljajo ob tekočem delu, bodisi tista, ki nastopajo pri objavljanju podatkov na spletni strani. Podatke o smrtnih žrtvah je skupina do sedaj objavljala sukcesivno, tj. ob



posodobitvah računalniške baze. Pri objavljanju podatkov na spletni strani je bil do sedaj upoštevan princip preverjenosti osebe po matični knjigi. Omenjeni princip je bil sprejet tako zaradi transparentnosti doseženih rezultatov iz izvajanja postopka sistematičnega pregleda matičnih knjig, kakor tudi zaradi strokovnega stališča, saj je oseba, ki je evidentirana v matični knjigi, preverjena s stališča naše raziskave po najbolj kredibilnem viru. Ker pa je dosedanja raziskava povsem nesporno potrdila, da določenega števila smrtnih žrtev zaradi druge svetovne vojne ne bo mogoče preveriti po matičnih knjigah, saj iz različnih razlogov niso bili izvedeni vsi vpisi smrti (in nekateri vpisi zagotovo tudi ne bodo nikoli izvedeni), se je skupina odločila, da bo začela z objavljanjem podatkov na spletni strani tudi o tistih žrtvah, ki niso zabeležene v matičnih knjigah, vendar so o njih zbrani dovolj zanesljivi podatki iz literature in arhivske dokumentacije. Tozadevno je že pristopila k potrebnim predpripravam.

Rezultate dela bo projektna skupina enako kakor v preteklosti tudi v bodoče sicer predstavljala na znanstvenih srečanjih ter objavljala v znanstvenih in strokovnih publikacijah, ker pa teži k čim širši diseminaciji in čim bolj nazorni prezentaciji obdelane obsežne baze podatkov oziroma analiz, namerava sodelovati s programom Raziskovalna infrastruktura Slovensko zgodovino pisje. Osnovni cilj tega programa, ki poteka na INZ, je digitalizacija in spletno objavljanje slovenskih historičnih vsebin, ki so med raziskovalci slovenske zgodovine najbolj frekventne, hkrati pa popularizacija zgodovinskega znanstvenega raziskovalnega dela oziroma zgodovino pisja kot stroke v širši javnosti. Ker portal SIstory primarno tehnološko platformo nadgrajuje v smeri interaktivnosti in vizualizacije gradiva, njegov namen je namreč izstopiti iz okvirov zgolj pisane besede oziroma z novimi orodji sodobne tehnologije razvijati interaktivne in multimedijske prezentacije historičnih vsebin, bo obravnavana podatkovna baza vizualizirana s pomočjo (inter)aktivnega zemljevida z animiranimi informacijami in grafi. Zemljevid in grafi bodo v neposredni povezavi s podatkovno bazo, ki bo po potrebi ažurirana ali nadgrajena z vsebinsko kompatibilnimi projekti.

## **2. Ocena o stopnji realizacije programa in zastavljenih ciljev (samoevalvacija)<sup>2</sup>:**

Projektna skupina je izvajala raziskavo v skladu z predvidenim načrtom, ki ga zagotavlja s kontinuiranem pregledovanju matičnih knjig na uradih.

## **3. Morebitne spremembe programa in njihova utemeljitev <sup>3</sup>:**

## **4. Bibliografski in drugi doseženi rezultati projektne skupine <sup>4</sup>:**

---

<sup>2</sup> Realizacija programa z utemeljitvijo večjih odstopanj od stopnje realizacije glede na vsebinski in terminski plan projekta

<sup>3</sup> Samo v primeru večjih sprememb oziroma odstopanj od sprejetega programa.

<sup>4</sup> Navedite vse morebitne objave vezane na izvajanje projekta in ostale podatke o vseh javnih in drugih predstavitev projekta in njegovih rezultatov, vključno s predstavitvami, ki so bile organizirane izključno za sofinancerje projekta.